

Het symposium in de Sint Piterkerk in Grouw met het thema "Behoud, Daarom!" (Foto Jan Eissens)

de organisatie met daarop de Lemsteraak *Georgette* (nu *De Wulp*). In het najaar krijg ik een telefoontje van Jan Brilleman met de vraag of ik nog steeds geïnteresseerd ben in een oude Lemsteraak (ik had net mijn tjalk naar Engeland verkocht en overgevaren). Ze lag in Sappemeer achter een kerk, op een dwarshelling van een oude werf. Bezichtiging van het "wrak", want zo zagen we de status, maakte onze eerste indruk alleen nog maar erger. De aak was niet eens meer intact, want aan beide zijden waren grote huidplaten verwijderd. Voordeel was wel dat je van buiten ook meteen de binnenzijde kon bekijken.'

Behoud, Daarom!

In de serie over de oorsprong van de SSRP blikt Stamboekbeheerder Jan Eissens dit keer terug op de recente geschiedenis. In 2005 was het 50 jaar geleden dat de SSRP werd opgericht. Dat mocht natuurlijk niet ongemerkt voorbij gaan. Er werd een jaar gewerkt aan een groots feest in Grouw en Spiegel der Zeilvaart gaf een bijzondere bijlage uit onder de titel SSRP 50 jaar.

Voor het bestuur was het zonneklaar dat Grouw - zeg maar de bakermat - het middelpunt van de festiviteiten moest zijn. Gelukkig deelden gemeentebestuur en middenstand die mening. De Stichting, Vereniging van Vrienden en De Regionale Friese Reünie werkten ruim een jaar aan het feest dat zich grotendeels rond Hotel Oostergoo zou afspelen. De hele reünie werd een aaneenschakeling van geweldige PR voor onze ronde en platbodemjachten, waarbij beschermvrouwe HKH Prinses Beatrix, toen onze Koningin, aan boord van haar Lemsteraak *De Groene Draeck* de vlootshow afnam. Het eerste onderdeel van de reünie was echter een symposium in de Sint Piterkerk met als thema 'Behoud, Daarom!' De SSRP presenteerde een aantal belangrijke onderwerpen met als titels 'Behoud' en 'Licht op de toekomst'. Ook werd het project Driewerf voor het voetlicht gebracht, een initiatief om drie verdwenen scheepstypen terug te brengen op het water.

Verdwenen scheepstypen

In 2004 waren er drie grote herbouwprojecten in voorbereiding. Zij sloegen de handen ineen en vormden de "Driewerf": drie werven op drie verschillende plaatsen in Friesland. Over deze projecten is in de jaren daarna uitgebreid gepubliceerd in de Spiegel. Zo werd in Eernewoude vanuit het Skûtsjemuseum het initiatief genomen voor de bouw van een nieuw houten skûtsje. Leidraad vormde een uit 1861 daterend bestek uit de werfboeken van Eeltje Holtrop van der Zee voor het skûtsje *AEBelina*. De bouw van de nieuwe *AEBelina* startte in 2004 en ze werd in 2009 te water gelaten. In Paesens Moddergat werd in 2004 de kiel gelegd

voor de bouw van een nieuwe Wierumer Aek. Met dit soort aken werd gevist op de gronden boven de Waddeneilanden. In de vorige eeuw was het type geheel verdwenen.

De grootste van de drie projecten was echter de Palingaak in Heeg, met zijn 18,5 meter. De palingaken werden gebruikt voor het transport van levende paling tussen Friesland, het Oostzegebied en Londen. De bouw startte eind 2005 en de *Korneliske Ykes II* werd in 2009 te water gelaten. Een belangrijk moment in haar 10-jarig bestaan was de reis naar Londen in 2019.

Particuliere Restauraties

Naast deze projecten, vonden er op diverse werven spraakmakende restauraties plaats van ronde en platbodemjachten van soms al meer dan een eeuw oud, maar nog steeds in particuliere handen. Over de aanleiding en de restauraties zelf zijn vaak intrigerende verhalen te vertellen. Als je door de Index van de Spiegel bladert (die zowel op de *ssrp*-site als op www.spiegelderzeilvaart.nl te vinden is) krijg je als resultaat meer dan 300 verwijzingen naar artikelen over restauraties waarover artikelen zijn geschreven. Daarnaast is er over een aantal schepen ook een eigen boek verschenen. In juli schreven we over de vier 15-meter Lemsteraaken van De Boer in Lemmer. De restauratie van de *Salamander* werd in 2019 afgerond. De restauratie van het zusterschip *De Wulp* werd bijna 20 jaar eerder voltooid, in 1990.

Eigenaar Joost Geise schreef het hele verhaal op in het boek *Honderd jaar De Wulp*. Citaat: "Tijdens de SSRP-reünie in 1988 kregen de deelnemers een fraaie poster met een oude platbodem cadeau van

Joost bracht zijn project tot een prachtig einde. In 1990 presenteerde hij zijn Lemsteraak in volle glorie aan het publiek tijdens Sail Amsterdam. Hij had dat maar wat graag willen herhalen in 2020, samen met de *Salamander* en *De Onrust*.

JAN EISSENS, STAMBOEKBEHEER
STAMBOEK@SSRP.NL
WWW.SSRP.NL

SSRP

De Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten (SSRP) is opgericht in 1955. De SSRP maakt samen met andere behoudsorganisaties deel uit van de Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN), gesprekspartner van de overheid. Administratie: Rita Eissens - van Goor. Stamboekbeheer: Jan Eissens. Tel. 050-4094094 E-mail: administratie@ssrp.nl